

ТРЗ и осигуряване от А до Я

Актуализация • Година 1 • Брой 3 • Януари 2018

- ☑ Осигуряване на лица, работещи пълен месец на основен трудов договор
- ☑ Задължение за осигуряване. Декларации
- ☑ Условия за придобиване на пенсия през 2018 г. за различните категории работници
- ☑ Контрол от НОИ – права и задължения на контролните органи при проверка. Ревизия и последващи действия

Съветник: ТРЗ и Осигуряване от А до Я

Трудов договор	А
Особености на трудовия договор и на осигуряването на работещите по трудови правоотношения	A 1
Общи основания за прекратяване на трудовия договор. Какво трябва да знаем при прекратяване на трудовите отношения	A 4.1
Специфични основания за прекратяване само на срочния трудов договор	A 4.2
Основания за прекратяване на трудовия договор – причини	A 4.3
Прекратяване на трудовия договор от работодателя с предизвестие	A 4.4.1
Прекратяване на трудовия договор от работодателя без предизвестие	A 4.4.2
Работно време и почивки	В
Сумирано изчисляване на работното време	B.4
Отпуски	С
Платен годишен отпуск	C 1
Възнаграждения за платения годишен отпуск и особености при изплащането му	C 1.1
Ред за ползване на платен годишен отпуск	C 1.2
Видове отпуски за изпълнение на граждански, обществени и други задължения, регламентирани в Кодекса на труда	C 2
Трудова дисциплина	Д
Общи положения при нарушаване на трудовата дисциплина.	
Права и задължения на работодателя	D 1
Видове наказания при нарушаване на трудовата дисциплина	D 2
Трудово възнаграждение	Е
Допълнителни трудови възнаграждения	E 3
Трудово законодателство: Контрол, спорове, административнонаказателна отговорност	К
Административнонаказателна отговорност при нарушаване на трудовото законодателство	K 1
Граждански правоотношения	Л
Граждански договор. Видове и разлика с ТД	L 1
Осигуряване и данъчно облагане на лица по граждански договори	L 2

Осигуряване на лица по трудови договори	N
Осигуряване на лица, работещи пълен месец на основен трудов договор	N 1
Осигуряване на лица работещи при сумирано изчисляване на работното време. Осигурителен доход - примери	N 3
Работа едновременно по различни правоотношения	Q
Сключване на втори или допълнителен трудов договор	Q 1
Работно време по договор за допълнителен труд	Q 1.1
Осигуряване на работници и служители, работещи по допълнителни трудови договори	Q 1.2
Платен годишен отпуск при работа по договор за допълнителен труд	Q 1.3
Прекратяване на договор за допълнителен труд. Подаване на данни за договори на допълнителен труд	Q 2
Осигуряване на самоосигуряващи се лица	R
Задължение за осигуряване. Декларации	R 1
Подаване на данни в НАП	U
Декларация обр. № 1 – особености, срокове, примери от практиката	U 1
Декларация обр. № 6 – особености, срокове, корекции, примери от практиката	U 2
Пенсиониране	X
Условия за придобиване на пенсия през 2017 г. за различните категории работници	X 1
Дължими обезщетения при пенсиониране: практически примери	X 2
Необходими документи за отпускане на пенсии, свързани с трудовата дейност. УП-1 – образец и съвети по попълването му	X 3.1
Процедура по изготвяне на удостоверение за осигурителен доход УП-2 – образец и изготвяне	X 3.2
Процедура по изготвяне на удостоверение за осигурителен стаж. УП-3 – образец и изготвяне	X 3.3
Здравно осигуряване	Y
Осигурителни вноски за здравно осигуряване	Y 2
Подаване на данни към НАП за здравноосигурени лица. Корекция на грешка при здравното осигуряване на лице	Y 3
Осигурително законодателство: Контрол, спорове, административно-наказателна отговорност	Z
Административнонаказателна отговорност при нарушаване на осигурителното законодателство	Z 1
Контрол от НОИ – права и задължения на контролните органи при проверка. Ревизия и последващи действия	Z 2

Осигуряване на лица, работещи пълн месец на основен трудов договор

Автор: Красимира Гергева

Основанието за осигуряване настъпва със започване извършването на трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 от КСО. В зависимост от основанието, на което се полага труд, осигуряването възниква от деня на започване на работа по съответното правоотношение (трудова, без трудова, служебно, възникнало в резултат на избор или на основание специален закон, др.)

- *Например: Лице постъпва на работа на 26.06.2017 г. по трудов договор, сключен на 22.06.2017 г. Полагането на труд срещу възнаграждение започва на 26.06.2017 г. – това е и датата, на която възниква осигуряването.*

Лицата, работещи на пълн месец на основен трудов договор, работещи през част от месеца или на непълно работно време са задължени да се осигуряват на основание чл. 4, ал. 1, т. 1 от КСО, а именно за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица, ако лицето е родено след 1959 г. и във фонд Допълнително задължително пенсионно осигуряване, както и за здравно осигуряване съобразно регламентите на ЗЗО.

Към тази точка се включват и специализантите, които придобиват специалност в системата на здравеопазването. Обучението за придобиване на специалност се осъществява въз основа на сключен **трудов договор** на основание чл. 68, ал. 1, т. 2 от КТ на пълно работно време.

В зависимост от длъжността, която заема лицето назначено на трудов договор, се определя и категорията труд, която полага. Разграничават се следните видове категории труд, подробно описани в Наредбата за категоризирането на труда:

- ✓ Първа
- ✓ Втора
- ✓ Трета

Съобразно категорията труд, в която попада дадената длъжност се определят и % на осигурителните вноски за сметка на работодателя и осигуреното лице. Размерът на осигурителните вноски за всеки един от фондовете на държавното обществено осигуряване (ДОО), ДЗПО е определен с разпоредбата на чл. 6, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване. Размерът на осигурителните вноски за фондовете на ДОО се определя като процент от осигурителния доход на осигурените лица.

С промените в Кодекса за Социално осигуряване в сила от **01.01.2018 г.** се променят % за осигуряване според категорията труд. Съгласно чл. 6, ал.1, т.4б от КСО от 1 януари 2018 г. - с 1 процентен

пункт се променят осигурителните вноски по фонд „Пенсии“, от който 0,56 за сметка на осигурителя и 0,44 за сметка на осигуреното лице.

В следната таблица са изложени % за осигуряване според категорията труд за 2018г.

Вид осигурен	Фонд	Процент	Код Вид плащане	Родени преди 1960г.		Родени след 1959г.	
				раб.	лична	раб.	лична
01 – Трета категория труд	Фонд Пенсии			11.02	8.78	8.22	6.58
01 – До 5 раб. дни месечно	Общо			2.10	1.40	2.10	1.40
	заболяване и майчинство						
	Безработица		0.60	0.40	0.60	0.40	
	Общо:	24.30%	551111	13.72	10.58	x	x
		19.30%		x	x	10.92	8.38
02 – ВПърва и 03 – Втора кат.	Фонд ДОО + 3% за раб.	27.30%		16.72	10.58	x	x
		22.30%		x	x	13.92	8.38
Всички без 14	ТЗПБ 2017, според КИД 2008						
	06, 14, 15, 26, 51, 55, 56, 58, 59, 62, 64, 65, 66, 69, 73, 74, 75, 79, 82, 94, 95, 96, 97, 98, 99	0.40%	551111	0.40	x	0.40	x
	03, 18, 21, 29, 45, 47, 70, 71, 72, 85, 86, 87, 91	0.50%		0.50	x	0.50	x
	10, 11, 19, 27, 32, 36, 37, 39, 46, 60, 61, 63, 78, 80, 84, 88, 90, 92, 93	0.70%		0.70	x	0.70	x
	01, 12, 17, 22, 28, 30, 31, 35, 52, 53, 68, 77, 81, 02, 05, 07, 08, 09, 13,	0.90%		0.90	x	0.90	x

	16, 20, 23, 24, 25, 33, 38, 41, 42, 43, 49, 50						
Всички без 05 и 24 и соц.	Универсален пенсионен фонд	5.00%	581111	x	x	2.80	2.20
03	ППФ втора категория труд	7.00%	581111	7.00	x	7.00	x
02	ППФ първа категория труд	12.00%		12.00	x	12.00	x
01, 02, 03, 08, 10, 11	ЗОВ върху ФРЗ и социални	8.00%	561111	4.80	x		
	ЗОВ върху неплатени отпуски	8.00%			x	3.20 8.00% за работодателя или лицето	

- *Пример:*
- *Лице работи на основен трудов договор на длъжност шофьор*
- *на товарен автомобил над 12 тона. Възнаграждението на ли-*
- *цето е в размер на 1000 лв и е родено на 14.08.1978 г. Какви осигу-*
- *ривки се дължат?*

Съобразно Наредбата за категоризиране на труда шофьорите на товарни автомобили над 12 тона спадат към втора категория труд. Съгласно горепосочената таблица с % осигурителни вноски за **2018 г.** осигурителните вноски за сметка на лицето са:

- ✓ Общо за ф.ДОО – 8.38%
- ✓ ДЗПО – 2.2%
- ✓ ЗОВ – 3.2%

Осигурителните вноски за сметка на работодателя са:

- ✓ Общо за ф. ДОО – 13.92%
- ✓ ДЗПО – 2.8%
- ✓ ППФ – 7%
- ✓ ЗОВ – 4.8%
- ✓ ТЗПБ – % варира от 0.4 до 1.1 в зависимост от икономическата дейност на фирмата

С Кодекса за социално осигуряване и Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица (НООСЛБГРЧМЛ) е въведен единен краен срок за внасяне на задължителните осигурителни вноски, **който е обвързан с полагане на труда - 25-о число на месеца, следващ месеца, през който е положен.**

За лицата по чл. 4, ал. 1 от КСО съгласно чл. 7, ал. 1 от КСО Осигурителните вноски за държавно обществено осигуряване се внасят до 25-то число на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът. А според разпоредбата на **чл. 7, ал. 2 от КСО** Осигурителните вноски върху **допълнителните доходи от трудова**

